

SİGORTA ACENTESİNİN MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI

PROFESSIONAL LIABILITY INSURANCE OF INSURANCE AGENT

Metin KIRATLI* 10.21492/inuhfd.1229385

Makale Bilgi

Gönderi: 04/01/2023
Kabul : 21/03/2023

Anahtar Kelimeler

*Sigorta Acentesi,
Mesleki sorumluluk
Sigortası,
Sorumluluk,
Sigortalının
Sorumluluğu,
Sigorta Sözleşmesi.*

Article Info

Received: 04/01/2023
Accepted: 21/03/2023

Keywords

*Insurance Agent,
Professional Liability
Insurance,
Liability,
Liability of Insurance,
Insurance Contract.*

Özet

Mesleki sorumluluk sigortası, sigortalının malvarlığını üçüncü kişilere karşı olan sorumluluğundan doğan yükümlülüklerle karşı korumayı amaçlar. Bu sigorta ile sigortalının sigorta poliçesinde belirtilen mesleki faaliyetinden dolayı hukuki sorumluluğu sigorta edilmiş olur. Mesleki sorumluluk sigortası tazminat yükümlülüğünün yerine getirilmesi, hukuki koruma, ekonomik varlıkların korunması ve likidite sağlanması işlevlerini yerine getirir. Mesleki sorumluluk sigortası, sigortalının mesleki itibarının da zarar görmesini engeller. Mağdurun tazminat taleplerinin güvence altına alınması sigorta acenteliği sektörüne de olumlu etki yapacaktır ve bu açıdan mesleki sorumluluk sigortası itibar koruması işlevi de görmektedir. Mesleki sorumluluk sigortası, sigortalının poliçede belirtilen mesleği icra etmesinden doğan sorumluluğunu, sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası ise sigorta acentesinin sigorta sözleşmesinin kurulmasından ve kurulmasına aracılık etmekten doğan mesleki sorumluluğunu kapsar. Bu bağlamda, mesleki faaliyetin kapsamının belirlenmesi özellikle önemlidir. Bu kapsamda hangi tehlikenin maddi olarak meydana geldiği belirlenerek mesleki faaliyetin tespiti yapılabilir. Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nin 11. maddesinde, acentelerin mesleki faaliyetleri nedeniyle sebep olacakları zararlardan sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun karşılanması için sigorta veya benzeri teminat istenebileceği hükme bağlanmıştır. Sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası ile sigorta acentesinin sigorta sözleşmesinin akdinden ve sigorta sözleşmesine aracılık etmesinden doğan mesleki sorumluluğu sigorta edilmiş olur.

Abstract

Professional liability insurance aims to protect the insured's assets against liabilities arising from his liability to a third party. With this insurance, the legal liability of the insured due to the professional activity described in the insurance policy is insured. The fulfillment of the professional liability insurance indemnity obligation performs the functions of legal protection, protection of economic assets and assuring liquidity. Professional liability insurance also prevents the insured's professional reputation from being harmed. Securing the victim's compensation claims will also have a positive impact on the insurance agency sector, and in this respect, professional liability insurance also functions as a reputation protection. Professional liability insurance covers the liability of the insured arising from the performance of the profession described in the policy, while the professional liability insurance of the insurance agent covers the professional liability of the insurance agent arising from the conclusion of the insurance contract and mediating the conclusion of the insurance contract. In this regard, it is especially important to determine the scope of professional activity. In this context, the determination of professional activity can be made by determining which danger has materially occurred. In the 11th article of the Insurance Agencies Regulation, it is stipulated that the agents are responsible for the damages they may cause due to their professional activities and that insurance or similar collateral may be required to cover this responsibility. With the professional liability insurance of the insurance agent, the professional liability of the insurance agent arising from the conclusion of the insurance contract and the intermediation of the insurance contract is insured.

 Bu eser Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

*Dr., Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı.

Atıf Şekli | **Cite As:** KIRATLI Metin, "Sigorta Acentesinin Mesleki Sorumluluk Sigortası", İnÜHFD, 14(1), 2023, s.103-113. **İntihal** | **Plagiarism:** Bu çalışma intihal programında kontrol edilmiş ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been controlled via a plagiarism software and reviewed by at least two blind referees.

EXTENDED SUMMARY

Professional liability insurance also prevents the insured's professional reputation from being harmed. Securing the victim's compensation claims will also have a positive impact on the insurance agency sector, and in this respect, professional liability insurance also functions as a reputation protection.

Professional liability insurance covers the liability of the insured arising from the performance of the profession described in the policy, while the professional liability insurance of the insurance agent covers the professional liability of the insurance agent arising from the conclusion of the insurance contract and mediating the conclusion of the insurance contract. In this regard, it is especially important to determine the scope of professional activity. In this context, the determination of professional activity can be made by determining which danger has materially occurred.

It should be accepted that the insurance agency that has received a dismissal penalty can also benefit from professional liability insurance, since there is no exception against the risk under the Insurance Agents Professional Liability Insurance Clause for insurance agents who are faced with the penalty of dismissal from the profession within the framework of the relevant legislation.

The agency has the authority to represent the insured in terms of litigation and enforcement activities within the scope of the Turkish Commercial Code (TCC). However, the responsibility of the agent arising from the transactions within the scope of the authority to represent in litigation and proceedings pursuant to Article 105/2 of the TCC should not benefit from the professional liability insurance coverage of the insurance agent.

When the 1st article of the Insurance Agencies Professional Liability Insurance Clause and the A1 provision of the Professional Liability Insurance General Conditions are evaluated together, insurance protection is provided to the insurance agents against the claims made pursuant to the liability provisions.

In professional liability insurance, it is possible to classify the professional liability of the agency provided for coverage towards the insurer as "direct professional liability" and "indirect professional liability". In direct professional liability, there are claims for damages arising from the faulty transactions of the insurance agent directly against the insurer. In indirect professional liability, it is related to the claims made by the customer to the insurer and the insurer recourse to the agency. Professional Liability Insurance General Conditions. Since the Insurance Agents Professional Liability Insurance Clause does not distinguish between direct or indirect professional liability, insurance coverage will be provided in both cases. However, pursuant to Article 2 of the aforementioned clause, claims for damages that may arise as a result of not keeping or misusing professional secrets will not benefit from the insurance coverage.

In cases where the insurer uses the insurance agent in the performance of obligations or the exercise of rights, the insurer recourse to the insurer insurance agency for his actions in accordance with the contractual relationship between them.

The liability of the insurance agent directly to the customer will also be included in the scope of the professional liability insurance. As the Supreme Court of Appeals emphasized in one of its decisions, agencies draw up the contracts they sign or act as intermediaries on behalf of the person they are the agent of, not on their own behalf and account. Therefore, as a rule, they are not liable for these contracts.

The insurer and the insurance agency are obliged to inform the insured within the scope of the relevant legislation. Although the agency acts as an informant, the scope of this obligation is limited to what the agency knows and should know. In case of violation of the obligation to inform, the insured has the right to terminate or claim compensation if the policyholder is affected by this violation, has suffered damage and there is a causal link between the damage and the obligation to inform.

In the professional liability insurance of the insurance agent, the insured risk must be determined by evaluating the general conditions' A1 titled "subject of the insurance" and B1 titled "realization of the risk" together.

In the event that the act or negligence causing the liability of the insurance agent occurred before or after the expiry of the insurance contract, the insurance agent will not be able to claim insurance protection even if the third party's loss has occurred within two years from the expiry of the period. In order for compensation to arise, the defective professional activity must occur within the contract period.

Lean asset losses occur as a typical result of faulty action by an insurance agent in the exercise of his professional activity. Bare property damages are damages that are not bodily or property-related damages. Accordingly, in case the professional fault of the insurance agent directly (without the occasional damage to the person or damage to the property) negatively affects the third party's assets, only property damage will come to the fore. If the third party claims that the insured's professional activity violates his health integrity interest or the interest of owning a property, and therefore incurs property damage, in his claim for compensation, a claim based solely on property damage cannot be mentioned. In such cases, it is mentioned that a bodily or property-related damage and the resulting real property damage are mentioned.

All kinds of penalties and penal conditions, including administrative and judicial fines, are in the nature of property damage. However, according to subparagraph (a) of clause A.4.3 of the General Conditions of Professional Liability Insurance, such payments are not covered unless there is a contract to the contrary. The case of being out of cover is not only such payments to which the insurance agent is directly addressed; All kinds of penal and penal conditions, including the administrative and judicial fines that the insurer has to pay due to the agent's action or action, also include the case of recourse to the insured.

In the 11th article of the Insurance Agencies Regulation, it is stipulated that the agents are responsible for the damages they may cause due to their professional activities and that insurance or similar collateral may be required to cover this responsibility.

With the professional liability insurance of the insurance agent, the professional liability of the insurance agent arising from the conclusion of the insurance contract and the intermediation of the insurance contract is insured.

The professional liability insurance of the insurance agency provides coverage against the damages to the goods and the damages to the person as well as the damages to the bare assets, since there is no limitation in the general conditions.

I. GİRİŞ

Her Sigortacılık Kanununun 2'nci maddesi uyarınca, sigorta acentesi,

“Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişiyi”

ifade etmekte olup, Sigorta Acenteleri Yönetmeliğinin 11'inci maddesine göre, “Acenteler, mesleki faaliyetleri nedeniyle verebilecekleri zararlardan sorumludur”. Mesleki sorumluluk sigortası sigortalının malvarlığını korumayı amaçlamakta olup, sigortanın kapsamı, bu bağlamda sigortanın konusu ve teminat dışında kalan hususlar Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının 1'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Bu çalışmada öncelikle genel olarak mesleki sorumluluk sigortası hakkında bilgi verilmiş, daha sonra sigortalı faaliyet, mesleki sorumluluk sigortası teminatının konusu olan sigorta acentesinin mesleki sorumluluğu, sigortalanan riziko ve sigortalı zarar konuları ilgili ve mevzuat ve Yargıtay kararları çerçevesinde açıklanmıştır.

II. GENEL OLARAK

Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nin¹ 11'inci maddesinde, acentelerin mesleki faaliyeti nedeniyle verebilecekleri zararlardan sorumlu olduğu ve bu sorumluluğun karşılanması için sigorta veya benzeri teminat şartının aranabileceği düzenlenmiştir.

Mesleki sorumluluk sigortası, sigortalının malvarlığını, onun üçüncü kişiye karşı sorumlu olmasından doğan pasiflere karşı korumayı amaçlamaktadır. Bu sigorta ile sigortalının, sigorta poliçesinde tarif edilen mesleki faaliyetinden dolayı kanuni sorumluluğu sigortalanmaktadır. Nitekim, Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu'nun 1'inci maddesine göre:

“.....bu kloz ile sigortacı, sözleşmedeki şartlara tabi olmak kaydı ile sigorta acentesinin mesleki faaliyeti sonucu neden olduğu zarar dolayısıyla ödeyeceği tazminat tutarları ile kararlaştırılmış yargılama giderleri ve avukatlık ücretlerini poliçede yazılı limitler dahilinde temin eder”.

Mesleki sorumluluk sigortası tazminat yükümlülüğünün ifa edilmesi; hukuki himaye fonksiyonu, ekonomik varlığı koruma fonksiyonu ve nihayet likiditeyi güvence altına alma fonksiyonlarını icra eder.

Sigorta ettirenin sigortacıya karşı olan üçüncü kişinin ileri sürdüğü tazminat taleplerinden kurtarılmaya yönelik talebi², üçüncü kişinin haklı tazminat taleplerini ifa etme ve hukuki himaye fonksiyonlarında yansımaları bulmaktadır. Türk Ticaret Kanunu (TTK) m.1473/I uyarınca, sigortacı, haklı tazminat taleplerini zarar görene ödemek suretiyle sigortalıya sigorta güvencesi sağlamaktadır. Bu hükümden anlaşılacağı üzere, sigortacının yükümlülüğü, sigorta tazminatını üçüncü kişiye iletmesi için sigortalıya ödenmesine yönelik değildir. Sigortacı, doğrudan doğruya zarar görene ödeme yaparak onun ileri sürdüğü haklı tazminat taleplerinden sigortalıyı kurtarmakla yükümlüdür³. Mesleki sorumluluk sigortasının hukuki himaye fonksiyonu ise, üçüncü kişinin ileri sürdüğü tazminat talebinin haksız olması durumunda gündeme gelmektedir. Sigortacı bu yükümlülük kapsamında sigortalının savunmasını üstlenmek suretiyle haksız tazminat taleplerini savuşturmakla yükümlüdür. Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın B.3.4'üncü maddesine göre:

“Sigortacı, sigortalı tarafından usulüne uygun olarak bildirimde bulunulması ya da zarar gören tarafından kendisine doğrudan talepte bulunulmasından itibaren beş gün içinde, zarara uğrayanın istemleriyle ilgili olarak ve sigortalının adına, fakat sorumluluk ve tüm giderler kendisine ait olmak üzere, gerekli hukuki işlemlerin gerçekleştirilip, kararların alınmasını ve ayrıca savunmaya yardımcı bulunmayı üstlenip üstlenmeyeceğini sigortalıya bildirir”.

Mesleki sorumluluk sigortası ile sigorta acentesinin sorumlu olduğu tazminat yükümlülüğünü ifa edememesi nedeniyle mesleki itibarına halel gelmesi de engellenmektedir. Mağdurun tazminat taleplerinin güvence altına alınmasının, sigorta acenteliği sektörüne de olumlu etkisi olacaktır. Bu açıdan mesleki sorumluluk sigortası, itibar koruma fonksiyonu görmektedir⁴.

Mesleki sorumluluk sigortası hem acentenin hem de zarar görenin ekonomik varlığını koruma fonksiyonu da görmektedir. Bu sigorta, acenteyi onun ekonomik varlığını tehdit edebilen tazminat taleplerinden kurtarır. Tazminat taleplerini karşılamak için tüm birikimlerini zarar görene vermekten kurtarır. Aynı zamanda da, zarar görenin tazminat taleplerini karşılar. Bu suretle, acente tarafından kısmen veya tamamen ödenemeyen tazminat talepleri yüzünden ekonomik varlığının yok olması tehlikesini bertaraf eder⁵.

Sigorta acentesinin, sorumlu olduğu durumlarda, zarar görenin müracaat edebileceği malvarlığı yetersiz olabilir. Mesleki sorumluluk sigortası, potansiyel mağdurlara, zarar veren acentenin kendi şahsi malvarlığı dışında sigortadan kaynaklı başka bir malvarlığının da olduğu; sorumluluk hadisesi karşısında bu malvarlığına başvurarak tazminat alacağına kavuşacağı hususunda bir güvence vermektedir (likiditeyi güvence altına alma fonksiyonu)⁶.

¹ RG: 22.04.2014, 28980

² Ayrıntılı açıklama için bkz. ŞENOCAK, Kemal: Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000, s.161 vd.

³ KAUFMANN, Arnd: Die Berufshaftpflichtversicherung des Steuerberaters, Karlsruhe 1996, s.76.

⁴ KESSLER, Martin A.: Die Stellung der gebundenen und ungebundenen Versicherungsvermittler nach Inkrafttreten des neuen VAG am. 1. Januar, Zürich 2009, Nr. 203.

⁵ KESSLER, Nr. 204.

⁶ KESSLER, Nr. 205.

III. SİGORTALI FAALİYET

Mesleki sorumluluk sigortası ile sigorta ettirenin poliçede tarif edilen mesleği icra etmesinden kaynaklanan sorumluluğu sigortalanmaktadır. Sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası ile de sigorta acentesinin sigorta sözleşmesinin akdi ve sigorta sözleşmesinin akdine aracılık etmekten kaynaklanan mesleki sorumluluğu sigortalanmaktadır. Nitekim, Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu'nun 1'inci maddesine göre "...sigorta acentesinin mesleki faaliyeti sonucu neden olduğu zarar dolayısıyla ödeyeceği tazminat tutarları ile kararlaştırılmışsa yargılama giderleri ve avukatlık ücretlerini poliçede yazılı limitler dahilinde temin eder". Bu hükümle sigortacının üstlendiği riziko mesleki faaliyetle bağlantılı olarak sınırlandırılmaktadır. Dolayısıyla, acentenin mesleki faaliyeti dışında kalan iş, işlem ve eylemlerinden doğan sorumluluğu mesleki sorumluluk sigortasının teminat kapsamı dışında kalacaktır.

Bu bağlamda sigorta ettirenin mesleki faaliyeti ile mesleki olmayan faaliyeti arasında ayırım yapılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Ayırım yapılması zorunluluğu da, mesleki faaliyet ile mesleki olmayan faaliyet arasındaki ayırımın hangi kriterlere göre yapılması gerektiği sorununu da beraberinde getirmektedir. Bir görüşe göre, hatır için, yani ücretsiz yapılan faaliyetten doğan sorumluluk, mesleki sorumluluk sigortasının teminat kapsamı dışında kalmaktadır⁷. Bu görüşe iştirak edilemez. Zira, örneğin bir mali müşavir arkadaşına veya akrabasına hatır için mali konuda danışmanlık yaparken mali müşavirlik mesleğinin bir mensubu olarak faaliyet icra etmektedir. Arkadaş veya akraba olduğundan daha ziyade mali müşavir olduğu için mali mevzuatta danışmanlık için kendisine başvurulmaktadır. Hangi sebeple olursa olsun ister ücret alsın ister almasın mali konuda danışmanlık yaptığında hatalı danışmanlık onun mesleki alanında gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, sigorta teminatı kapsamına giren mesleki faaliyetin belirlenmesi için hangi tehlikenin somut olarak gerçekleştiğine bakmak gerekir⁸.

Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozunun 2'nci maddesi uyarınca,

"Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulan levhaya kayıtlı olmaksızın veya 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca meslekten geçici olarak çıkarıldığı süre içinde yürütülen acentelik faaliyetleri nedeniyle doğan zararlara ilişkin tazminat talepleri teminat dışındadır".

Sigortacılık Kanunu'nun 27'nci maddesinin altıncı fıkrasına göre,

"Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87'nci maddesinin üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarmaya ilişkin hükümleri; meslekten geçici çıkarma ve meslekten uzun süreli çıkarma şeklinde uygulanır".

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87'nci maddesine göre,

"üyelikten geçici çıkarma; üyenin iki aydan az ve oniki aydan fazla süreli olmamak üzere oda veya borsa üyeliğinden çıkarılmasıdır. Kınama cezası alan üyenin, beş yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten geçici çıkarma cezası verilir".

Anılan Kanuna göre,

"üyelikten uzun süreli çıkarma; üyenin kaydının üyesi bulunduğu oda veya borsa ile ticaret sicilinden beş yıl süre ile silinmesidir. Üyelikten geçici çıkarma cezası alan üyenin, üç yıl içinde kınama cezasını gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten uzun süreli çıkarma cezası verilir".

Sigortacılık Kanunu'nun 27'nci maddesinin altıncı fıkrasına nazaran, "hakkında meslekten çıkarma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta acentesi, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektirilebilir". Geçici işten el çektirme, üyelikten ne geçici çıkarma ne de uzun süreli çıkarma niteliğindedir Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozunun 2'nci maddesi geçici işten el çektirmeye ilişkin bir riziko istisnasına yer vermediğinden, tedbir niteliğinde işten el çektirilen sigorta acentelerinin sorumluluğu mesleki sorumluluk sigortası teminatından yararlandırılmalıdır.

Sigorta sözleşmelerinin akdi veya sigorta sözleşmelerine aracılık sigorta acentesinin mesleki faaliyetleri kapsamında olduğundan şüphe duymamak gerekir. TTK'nın 1423'üncü maddesinde düzenlenen "aydınlatma yükümlülüğü"nin ifasını da acentenin mesleki faaliyetleri kapsamında düşünmek gerekir. TTK m.1423'e göre, sigortacı yanında sigorta acentesi de,

"sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce, gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını, sigortalının özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlülüklerini sigorta ettirene yazılı olarak bildirir. Ayrıca, poliçeden bağımsız olarak sözleşme süresince sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılabilecek olayları ve gelişmeleri sigortalıya yazılı olarak açıklar".

Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik'in 6'ncı maddesine göre de:

"Sigorta sözleşmesinin kurulması ve devamı sırasında, 12'nci ve 13'üncü madde hükümleri hariç olmak üzere, sigortacı için bu Yönetmelikte öngörülen yükümlülükler sigorta acenteleri için de geçerlidir. Ancak, sigorta şirketinin kurmuş olduğu kayıtlı veri saklayıcısı ile acentenin düzenlediği sigorta sözleşmeleri için de bu Yönetmeliğin öngördüğü biçimde bilgilendirme yapılıyor ise acentenin bilgilendirme yükümlülüğü ortadan kalkar"⁹.

⁷ Bkz. HONSELL, Thomas: Der Umfang des Deckungsausschlusses bei Anwendung der sogenannten Tätigkeits- und der Herstellungs- bzw. Lieferungsklausel, VersR 1985, s.4.

⁸ KAUFMANN, s.92.

⁹ Sigorta araçlarının bilgilendirme ile yükümlü kılınmasını gerektiren etkenler hakkında bkz. YAZICIOĞLU, Emine: Sigorta Araçları Hukuku, İstanbul 2010, s.182 vd.

Mesleki faaliyet kavramı kapsamı içerisinde tartışılması gereken diğer husus, TTK m.105'te düzenlenen acentenin müvekkili temsil yetkisidir. Söz konusu maddeye göre, aracılıkta bulunduğu yahut yaptığı sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar sebebiyle sigortacıya izafeten sigorta acentesi aleyhine dava açılabilir. Sigorta acentesinin dava temsil yetkisi dar yorumlanması gereken bir imkândır; dolayısıyla müvekkili ile müşteri arasındaki her türlü sözleşme ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıkları kapsamaz¹⁰. Sigorta acentesi, aracılık ettiği ya da akdettiği sigorta sözleşmeleriyle sınırlı olmak üzere sigortacı adına dava açma ve sigortacıya izafeten aleyhine açılan davada¹¹ sigortacıyı temsil yetkisine¹² sahiptir¹³. Dava, acentenin müvekkilinin işlediği haksız fiil sonucunda açılmışsa, acente müvekkilini mahkemede temsil edemez¹⁴. TTK m.105/2 hükmünde yer alan “dava” kelimesi, teknik anlamda dava kavramı içine dahil olmayan takip işlemlerini de kapsar şekilde yorumlanmalıdır¹⁵. TTK m.105/2 sadece avukatların vekil sıfatı ile dava takip edebileceklerini düzenleyen Avukatlık Kanunu'nun 35'inci maddesine bir istisna teşkil etmektedir¹⁶. Avukatlık Kanunu'nun 35'inci maddesine göre,

“Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir”.

Dolayısıyla, bu maddede sayılan iş, işlem ve eylemler, avukatlık mesleğini ilgilendiren faaliyetlerdir. TTK m.105/2'nin dava ve takiplerde sigorta acentesine temsil yetkisi vermiş olması, avukatlık mesleği tekelinde olan bu faaliyetin, sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası anlamında mesleki faaliyeti olarak görülmesine yol açmamalıdır. Sonuç olarak, acentenin TTK m.105/2 uyarınca dava ve takipte temsil yetkisi kapsamındaki işlemlerinden doğan sorumluluğu, sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası teminatından yararlandırılmamalıdır.

Avusturya Yüksek Mahkemesi'ne göre, ikinci el hayat sigortası sözleşmesinin satılmasına aracılık etme, sigorta aracılığı faaliyeti olarak değerlendirilemez. Avusturya Yüksek Mahkemesi'ne göre, hayat sigortası sözleşmesinden doğan alacakların, sigorta süresi dolmasından önce başkasına satılmasına konu olan sigorta sözleşmeleri “kullanılmış hayat sigorta sözleşmeleri” (*gebrauchte Lebensversicherungsverträge*) veya “ikinci el poliçe” (*secondhand-Polizzen*) olarak adlandırılır. Sigorta ettiren bu satımla, hayat sigorta sözleşmesini iştirak etme hakkını kullanması halinde elde edeceği gelirden (ayrılma değeri) (TTK m.1500) daha fazla gelir elde etmeyi amaçlamaktadır. Alıcı açısından satın alma işlemi ekonomik açıdan bir yatırım işlemidir. Alıcılı, satıcıya ayrılma değerinden daha yüksek; fakat poliçenin ekonomik değerinden daha düşük bir bedel ödemektedir. Yatırımcı, sözleşme süresinin sonuna kadar primleri ödemeye devam etmektedir. Yatırımcı, sürenin bitiminden sonra veya ölüm rizikosunun gerçekleşmesinden sonra her türlü kâr payı dahil sigorta bedelini alma hakkına sahiptir. Yüksek Mahkemeye göre, ikinci el poliçe satımıyla yeni bir sigorta ilişkisi kurulmadığından, sadece mevcut sigorta sözleşmesinden doğan talepler ivaz mukabilinde devredildiğinden, ikinci el poliçe satımına aracılık, sigorta aracılığı faaliyeti olarak nitelendirilmez¹⁷. Türk hukuku açısından da bu görüşe iştirak edilmelidir. Bu vesile ile TTK m.1491/3 hükmünün hayat sigortası sözleşmesinin devrine engel teşkil etmeyeceğini vurgulamak gerekir. Bu hüküm, sigorta bedelini tahsil eden sigorta ettiren ve mirasçılara ait, rizikonun gerçekleşmesine yol açan üçüncü kişiye karşı sahip olunan tazminat alacağının sigorta şirketine temlik edilmesini yasaklamaktadır.

IV. MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI TEMİNATININ KONUSU OLAN SİGORTA ACENTESİNİN MESLEKİ SORUMLULUĞU

Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu'nun 1'inci maddesi ile Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın A1 hükmü birlikte değerlendirildiğinde, sigorta acentelerine de, sorumluluk hükümlerine dayanarak ileri sürülen tazminat taleplerine karşı sigorta güvencesi sağlanmaktadır. Sorumluluk hükümleriyle kastedilen tarafların iradesinden bağımsız olarak ihlaline tazminat hukuki sonucunu bağlayan hukuk normlarıdır¹⁸. Buna karşılık sözleşmenin ifasına yönelik talepler, ayıp nedeniyle tamiratı talep etme

¹⁰ ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, N.Fusun: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019, s.845.

¹¹ “6102 Sayılı TTK 105. maddesine göre her ne kadar acentenin aracılıkta bulunduğu sigorta sözleşmelerinden doğan ihtilaflardan dolayı acente aleyhine de aynı sıfatla dava açılabilir hükmün asıl için verilmesi mümkün ise de, somut olayda, asıl olan ... Sigorta A.Ş Türkiye’de bulunup kendisine dava dilekçesi tebliğ edilmiş olmasına ve asıl olan ... Sigorta A.Ş tarafından davaya cevap da verilmiş olmasına göre bundan sonra yargılamaya acentenin huzuru ile devam edilmesi ve hükmün de acente ... Sigorta A.Ş’ni temsilen... Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.’ye yönelik olarak verilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir” Yargıtay 17.HD., 26.1.2017, E.2014/16592, K.2017/560.

¹² “TTK 105/2 (eski 119/2) "Bu sözleşmelerden doğacak uyuşmazlıklardan dolayı acente müvekkili namına dava açabileceği gibi kendisine karşı da aynı sıfatla dava açılabilir" hükmünü öngörmektedir. Ancak her ne kadar Mahkemece, olayın gerçekleştiği tarihte ... Sigorta AŞ ile davalı Sigorta Aracılık Hiz.Tic. Ltd. Şti. arasında acentelik ilişkisinin bulunduğu, TTK 'nın 119/2 maddesi uyarınca acentenin müvekkili namına dava açılabilirliği gibi kendisine karşı da aynı sıfatla dava açılabilirliği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş ise de; somut olayda uyuşmazlık, davacının sigortalı olduğu ve sigortacı ... Sigorta Şirketi nezdinde işyeri sigorta poliçesi ile sigortalı işyerinde çalışan işçinin uğradığı iş kazası nedeniyle sigortalının işçisine ödediği tazminatın, davalı acenteden rücuen tazmini istemine ilişkin olup; talep sigorta poliçesi kapsamında olup davacının rücuen tazminini istediği zarar için davalı acentanın şahsi kusuruna da dayanılıp ispat edilmediğine göre davalı acentaya husumet düşmeyeceği kabul edilerek davanın pasif husumet yokluğundan reddi gerekirken işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.” Yargıtay 17.HD., 1.6.2017, E.2014/24922, K.2017/6288.

¹³ YAZICIOĞLU, Sigorta Aracıları, s.154.

¹⁴ ARKAN, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, 28.B., Ankara 2022, s.236; ÜLGEN/HELVACI/KAYA/NOMER ERTAN, s.845.

¹⁵ ÜLGEN/HELVACI/KAYA/NOMER ERTAN, s.846.

¹⁶ ARKAN, s.235-236 dph. 3.

¹⁷ OGH, 27.01.2010, 70b226/09z. Ayrıca bkz. GRUBER, Michael: Der Vertrieb von Secondhand-Polizzen, wbl 431.

¹⁸ BGH, VersR 1971, s.144; BGH, VersR 2000, s.311; BGH, VersR 2003, s.236; OLG Düsseldorf, VersR 2019, s.475.

hakkı ile istihkak taleplerinde bir zararın tazmini söz konusu olmadığından mesleki sorumluluk sigortası ile himaye edilmemektedir¹⁹. Aynı şekilde sebepsiz zenginleşmeden doğan taleplerde de, acentelik mesleğinin ifası sırasında gerçekleştirilen kusurlu eylemin sonucu meydana gelen zararın denkleştirilmesi söz konusu değildir²⁰.

Sigortacılık Kanununun 2'nci maddesine göre,

“sigorta acentesi, ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimi bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan”

kişidir. Sigorta acentesi, TTK m.102 hükmü uyarınca akdettiği acentelik sözleşmesi ile bir veya müteaddit sigortacı ile akdi ilişki tesis eder. İşte sigortacının mesleki sorumluluk sigortası ile teminat altına alınan tazminat talepleri ilk planda akdedilen bu sözleşmeden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, TTK m.109 uyarınca, acente, sigortacının menfaatlerini korumakla yükümlü olduğundan, onun hukuken korunan mal ve değerlerine veya malvarlığına zarar vermemekle yükümlüdür²¹. Sigorta acentesinin TTK m.104'de öngörülen rekabet yasağına aykırı eylemlerinden doğan tazminat talepleri sigorta himayesinden yararlanacaktır. Buna karşılık, sigorta acentesinin, sigorta şirketinin sigorta tazminatlarını haksız yere ödememek için bahaneler uydurduğu veya sigorta şirketinin mali açıdan âciz içerisinde bulunduğu gibi gerçeğe aykırı beyanlarında olduğu gibi haksız rekabet teşkil eden eylemlerinden (TTK m.54 vd.) doğan tazminat talepleri aksine sözleşme yoksa sigorta güvencesi altında değildir (Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları (MSSGŞ) m.A.4.1/b. c).

Mesleki sorumluluk sigortasında teminat sağlanan acentenin sigortacı karşısındaki mesleki sorumluluğunu, “doğrudan mesleki sorumluluk” ve “dolaylı mesleki sorumluluk” şeklinde ikili bir tasnife tutmak mümkündür. Doğrudan mesleki sorumlulukta, sigorta acentesinin doğrudan doğruya sigortacı karşısındaki kusurlu işlemlerinden doğan zararlar nedeniyle ileri sürülen tazminat talepleri söz konusudur. Dolaylı mesleki sorumluluk ise, müşterinin sigortacıya ileri sürdüğü ve sigortacının da acenteye rücu ettiği tazminat talepleriyle ilgilidir. Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu, doğrudan veya dolaylı mesleki sorumluluk ayrımı yapmadığından, her iki durumda da sigorta teminatı sağlanacaktır. Ancak, söz konusu klozun 2'nci maddesi uyarınca, mesleki sırların saklanmaması veya kötüye kullanılması sonucunda ortaya çıkabilecek zararlara ilişkin tazminat talepleri sigorta teminatından yararlanamayacaktır.

Sigortacı, sigorta acentesini yükümlülüklerin ifasında veya hakların icrasında kullandığı durumlarda sigortacı onun eylemlerinden dolayı Türk Borçlar Kanunu (TBK) m.116 uyarınca sorumlu olacaktır²². Sigortacının, sigorta acentesinin eylemlerinden dolayı sorumlu olabilmesi için, sigorta sözleşmesinin ihlali, sigorta ettirenin zarar görmesi, sigorta sözleşmesinin ihlali ile zarar arasında illiyet bağı ve sigorta acentesinin kusurunun varlığı şarttır²³. Acentenin, sigorta ettirenin teklifini gecikerek işleme almaması veya sigorta ettirene bildirilmesi gereken önemli hususları bildirmemesi ve bunun sonucunda sigorta ettirenin zarar görmesi, sigortacının sorumluluğunu doğuran acente eylemlerine örnek olarak verilebilir²⁴. Sigortacı sigorta acentesine aralarındaki akdi ilişki uyarınca rücu eder. Sigortacı ile acente arsında akdi ilişkinin bulunmaması hâlinde, TBK'nın 116. maddesinde rücu konusu özel olarak düzenlenmiş bulunmadığından, yardımcı kişinin alacaklıya zarar veren fiilinin haksız fiil niteliğinde olması halinde, TBK 62'nci maddesi kapsamında sigortacı, kusuru oranında yardımcı kişiye rücu edilebilecektir²⁵.

Bu bağlamda, sigortacının, sözleşme yapılmasını sağlayan yardımcıların eylemlerinden dolayı güven sorumluluğundan söz etmek gerekir. Sigorta acentesinin sözleşmenin kurulmasından önce, sigorta ettirene sözleşmenin içeriği, kapsamı ve süresi ile ilgili yanlış bilgi vermesi veya var olan yanlış bilginin düzeltilmesinden dolayı sigortacı, güven sorumluluğu esaslarına göre sorumludur²⁶. Güvenden doğan sorumluluk, olumlu ve olumsuz olarak iki şekilde gerçekleşir. Pozitif anlamda güvenin korunmasında, güvenin tam anlamı ve bütün içeriği ile korunması (ifa sorumluluğu, negatif anlamda güvenin korunmasında ise, güvenin boşa çıkması dolayısıyla meydana gelen zararın giderilmesi durumu (tazminat sorumluluğu) söz konusudur. Bir kimsenin güveni boşa çıkarılmışsa, yani o kişinin belirli bir duruma güvenmesinden kaynaklanan bir zararı meydana gelmişse, bu halde, boşa çıkan güvenden kaynaklanan zararın karşılanması demek olan durum, güvenin negatif olarak korunması halidir. Güvenin pozitif olarak korunması, güvenen kimsenin bir ifa menfaati elde etmesini sağlar. İfa menfaatinin tazmini ise, sözleşme doğru bir şekilde ifa edilmiş olsaydı zarar gören hangi durumda olacaktı ise, o duruma getirilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

¹⁹ GRÄFE, Jürgen/BRÜGGE, Michael/MELCHERS, Michael: Berufshaftpflichtversicherung für rechts- und steuerberatende Berufe, München, 2021, s.164.

²⁰ GRÄFE/BRÜGGE/MELCHERS, s.175.

²¹ Bkz. BGH, NJW 1983, s.2814; KG, NJW 1985, s.2137.

²² KESSLER, Nr. 238-239; FUHRER, Stephan: schweizerisches Privatversicherungsrecht, Basel-Genf 2011, Nr. 7.67.

²³ FUHRER, Nr. 7.67.

²⁴ KÖRNER, Alexandra/FURRER, Andreas/BENZ, Christian: Warentransportversicherung, Bern 2016, Nr. 205.

²⁵ ŞENOCAK, Zariye: Borçlunun İfa Yardımcılarından Dolaylı Sorumluluğu, 1. Baskı, Ankara 1995, s.262; YAĞCI, Mine: Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk (TBK m.116), İstanbul 2018, s.189.

²⁶ ÖZDAMAR, Mehmet: Alman Sigorta Sözleşmeleri Hukukunda Sigortacının Geleneksel Güven (İfa) Sorumluluğu, Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008, s.672.

Böylece, sigorta ettiren doğrudan doğruya tazminat istemek yerine, sigorta sözleşmesinin onun arzu ettiği şekilde yerine getirilmesini talep edebilecektir²⁷.

Şüphesiz sigorta acentesinin doğrudan doğruya müşteri karşısında sorumluluğu da mesleki sorumluluk sigortasının teminatı kapsamı içerisinde yer alacaktır. Yargıtay'ın da bir kararında vurguladığı üzere, “acenteler imzaladıkları ya da aracılık yaptıkları sözleşmeleri kendi nam ve hesaplarına değil, acentesi buldukları kişi adına düzenler. Dolayısıyla kural olarak, bu sözleşmelerden dolayı sorumlulukları yoktur”²⁸.

Sigorta acentesinin sigortacı arasında akdi ilişki bulunmaması durumunda, sigortacı, acentenin işlemine onay vermemiş ve temsil yetkisi bulunmadan yapılan bu işlemde dolayı sigortacı güven sorumluluğu esasları dairesinde de sorumlu değilse, sigorta acentesi müşteri karşısında sözleşmeden dolayı bizzat sorumlu olacaktır (TTK m.108). Sigorta acentesi rizikonun gerçekleşmesinden sonra, yetkili olmadığı halde sigorta tazminatının ödenmesi vaadinde bulunursa, sigortalı karşısında bizzat sorumlu olur²⁹. Sigorta acentesinin hukuka aykırı eylemlerinin sigortacının yükümlülüklerinin ifası veya haklarının icrası ile bir bağlantısının bulunmaması halinde de, sigorta yaptırmak isteyenler karşısında doğrudan doğruya sorumluluğu gündeme gelecektir³⁰. Ancak, bu durumda acentenin sorumluluğunun sigorta teminatından yararlanabilmesi için, söz konusu hukuka aykırı eylemlerinin sigorta acentesinin mesleki faaliyeti kapsamında bulunmasının zorunlu olduğunu önemle vurgulamak gerekir.

Sigorta acentesinin bilgilendirme (aydınlatma) yükümlülüğü kapsamında sorumluluğuna özel olarak değinmek gerekir. Sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce ve kurulduktan sonra sigorta ettirenin aydınlatılmasının yükümlüsü, TTK m.1423 ve Sigorta Kanunu m.11/3 uyarınca sigortacı yanında sigorta acentesidir. Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik'in³¹ 6'ncı maddesine göre de, sigorta acentesi, bilgilendirme yükümlüsü olarak kabul edilmiştir. Ancak, aynı maddeye göre, sigorta şirketinin kurmuş olduğu kayıtlı veri saklayıcısı ile acentenin düzenlediği sigorta sözleşmeleri için de bu Yönetmeliğin öngördüğü biçimde bilgilendirme yapılıyor ise sigorta acentesinin bilgilendirme yükümlülüğü ortadan kalkar. Sözleşme görüşmeleriyle başlayan sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüğü kapsamında sözleşme yapmaya yetkili acente her halde yükümlü iken aracı acente sözleşme görüşmesi yapması halinde yükümlüdür. Sözleşmenin kurulmasında sonra ise tüm acenteler, akdine aracılık ettiği veya akdettiği sözleşmeler bakımında bilgilendirme yükümlüsüdür. Şu kadar ki, acentenin bilgilendirme yükümlülüğünün kapsamı bildiği veya bilmesi gereken hususlarla sınırlıdır³². Sigorta acentesinin bilgilendirme ile yükümlü kılınması, sigorta ettirene sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüğünün hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi yüzünden uğradığı zararlardan doğrudan doğruya sigorta acentesini sorumlu tutma imkânı vermesi sebebiyle önem arz etmektedir³³. Sigorta acentesinin sözleşme kurulmadan önce ve sözleşme kurulduktan sonra bilgilendirme yükümlülüğünü hiç veya gereği gibi yerine getirmemesi yüzünden sigorta ettiren, lehtar ve sigortalının uğradığı zararlardan sorumluluğunun hukuki dayanağı, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik'in 7'nci maddesidir³⁴. Söz konusu maddeye göre,

“sigorta sözleşmesinin kurulması ve devamı sırasında; bilgilendirme yükümlülüğü gereği gibi yerine getirilmemiş veya sigortacı hakkında yanıltıcı bilgi verilmiş veya Bilgilendirme Metninde yer alan bilgiler gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmiş ve bu hâllerden herhangi biri sigorta ettirenin kararına

²⁷ ÖZDAMAR Mehmet, Prof.Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008, s.678-679.

²⁸ Yargıtay HGK 15.6.2021, E.2017/1090, K.2021/770: “.....Görüldüğü gibi, TTK'nın 105/2. maddesine göre; acentelikte bulunduğu veya akdettiği sözleşmeden doğan uyumsuzluktan dolayı ilgili kişilerin acente aleyhine (müvekkili namına) dava açması mümkün bulunmaktadır. Eş söyleyiş ile; bu tür davalarda esas sigorta şirketine izafeten acente aleyhine dava açılabilir ve asıl şirkete izafeten acente aleyhine karar verilebilir. Çünkü acenteler imzaladıkları ya da aracılık yaptıkları sözleşmeleri kendi nam ve hesaplarına değil, acentesi buldukları kişi adına düzenlerler. Dolayısıyla kural olarak, bu sözleşmelerden dolayı sorumlulukları yoktur (ULAŞ, İşl.: Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, Ankara 2012, s.22, 23).

Policeyi düzenleyen acentenin tazminattan sorumlu tutulabilmesi için poliçenin düzenlenmesinde, primin tahsilinde ya da sigorta şirketinin sigorta tazminatını ödememesinde şahsi kusurunun bulunduğu iddia edilip ispatlanmış olması gerekmektedir (ULAŞ, 20).

Eldeki dava, sigorta acentesinin şahsi kusuruna dayanılarak açılmış, davacı kendisine yöneltilen haksız eylem sonucu zarara uğradığını iddia etmiştir. Davacının, acentenin şahsi kusuru nedeniyle talepte bulunduğu noktada Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında bir uyumsuzluk da bulunmamaktadır. İhtilaf, acentenin akdettiği sözleşmeden kaynaklanmayıp, acentenin kişisel kusuru na ve haksız fiiline dayandırıldığından, bu iddia dolayısıyla açılan davanın doğrudan acentenin kendisine yöneltilmesinde de bir usulsüzlük bulunmadığından, yerel mahkemece işin esasına girilip sonucuna göre bir karar verilmelidir.

Hâl böyle olunca; yerel mahkemece, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici 3. maddesi atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA....”

²⁹ KÖRNER/FURRER/BENZ, Nr. 206; FUHRER, Nr. 7.72.

³⁰ KESSLER, Nr. 240.

³¹ RG: 14.02.2020; 31039.

³² YAZICIOĞLU, Emine: Sigortacının Bilgilendirme (Aydınlatma) Yükümlülüğü, Sorumluluk Sigortaları Sempozyumu, 1-2 Aralık 2017-İstanbul, Ünan Samim/Yazıcıoğlu Emine (Ed.), İstanbul 2018, s.400.

³³ YAZICIOĞLU, s.184; ŞENOCAK, Kemal: Avrupa Birliği Sigorta Aracıları direktifi (3003/92/EG), Prof. Dr. Ergon A Çetingil ve Prof. Dr. Rayegân Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, İstanbul 2007, s.1063.

³⁴ YAZICIOĞLU, Sigorta Aracıları, s.197.

etkili olmuş ise sigorta ettiren sigorta sözleşmesini feshedebileceği gibi, varsa uğradığı zararın tazminini de talep edebilir”.

Tazminat talep hakkının doğumu için sigorta acentesi tarafından bilgilendirme yükümlüğünün ihlal edilmiş olması, bu durumun sigorta ettirenin kararını etkilemiş olması, sigorta ettirenin zarara uğramış olması ve zararlar bilgilendirme yükümlülüğünü ihlali arasında uygun illiyet bağının bulunması şarttır³⁵.

V. SİGORTALANAN RİZİKO

Sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortasında sigortalı rizikonun, genel şartların “sigortanın konusu” başlıklı A1 maddesi ile “rizikonun gerçekleşmesi” başlıklı B1 maddesinin birlikte değerlendirilmesi suretiyle tespit edilmelidir.

Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları’nın A1’inci maddesine göre:

“Bu sigorta sözleşmesi ile sigortalının poliçede belirtilen ve ilgili taraflarca konusu tarif edilerek sınırları çizilen mesleki faaliyeti ifa ederken; a) Sözleşme süresi içinde meydana gelen olay sonucu doğan ve sorumluluk hükümleri uyarınca tazmini sözleşme süresi içinde ya da sonrasında talep edilen zararlara karşı veya b) Sözleşme yapılmadan önce veya sözleşme yürürlükteyken meydana gelen bir olay nedeniyle, sadece sözleşme süresi içinde sigortalıya karşı ileri sürülebilecek taleplere karşı sözleşmede belirtilen miktara kadar isteme ilişkin makul giderleri de içerecek şekilde teminat verilir. Taraflar, (a) ve (b) bendlerinden birini içerecek şekilde sözleşme yapabilecekleri gibi, her ikisini içerecek şekilde de sözleşme yapabilir”.

Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları’nın B1’inci maddesine nazaran ise:

“Sözleşmenin; - A.1.’in (a) bendinde belirtilen şekilde yapılması hâlinde, sigortalının, sözleşme süresi içinde yürüttüğü mesleki faaliyeti dolayısıyla, gerek sözleşme dönemi gerekse sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde başkalarının zarara uğraması sonucunda, - A.1.’in (b) bendinde belirtilen şekilde yapılması hâlinde bir yıldan az olmamak kaydıyla sözleşme yapılmasından önce veya sözleşme yürürlükteyken meydana gelen olaya bağlı olarak; a) Sigortacının bilgisi ve yazılı muvafakati dahilinde olmak koşuluyla sigortalı tarafından ödeme yapılması veya, b) Sigortacının, sigortalıya ayrıca hukuki yardımda bulunmayı da üstlendiği mesleki sorumluluk sigortalarında, tebligat ile davanın veya hukuki takibin öğrenilmesiyle, c) Zararın gerçekleştiğinin ve bu zararın sigortalının sorumluluğundan kaynaklandığının mahkeme tarafından karar altına alınması hallerinde riziko gerçekleşmiş olur”.

Buna göre, sigorta acentesinin mesleki sorumluluğunun MSSGS’nin A1’inci maddesinin (a) bendi seçeneğinde öngörülen esas ile sigortalanması halinde, riziko, sigortalının sözleşme süresi içerisinde sigorta konusu acentelik mesleği faaliyeti kapsamında sorumluluk sebebinin teşkil eden icrai veya ihmali harekette bulunması (sebeplere bağlı) ve bunun sonucunda sigorta sözleşmesi süresi içinde veya sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde üçüncü kişilerin zarara uğraması (zarar olayı)³⁷ olarak belirlenmiştir. Sigortacının edim yükümlülüğünün doğumu açısından zarar görenin veya rücu taleplerinde sigortacının sözleşme süresi içerisinde veya bu sürenin bitiminden itibaren iki yıl içerisinde sigorta acentesinden talepte bulunmuş olup olmamasının bir önemi yoktur³⁸.

Sigorta acentesinin sorumluluğuna neden olan icrai veya ihmali hareketin sigorta sözleşmesinin süresinin bitiminden sonra gerçekleştirilmiş olması durumunda, üçüncü kişinin zararı sürenin bitiminden itibaren iki yıl içerisinde gerçekleşmiş olsa dahi sigorta acentesi sigorta korumasını talep edemeyecektir. Zira, MSSGS’nin A1 ve B1 maddesi uyarınca sigortacının edim yükümlülüğünün doğabilmesi için, kusurlu mesleki faaliyetin sigorta sözleşmesi süresi içerisinde gerçekleşmiş olması zorunludur.

Aynı şekilde, MSSGS’nin A1’inci maddesinin (a) seçeneğinde, sigorta acentesinin mesleki sorumluluğuna neden olan icrai veya ihmali hareketin sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce gerçekleşmiş olması halinde sigorta himayesi sağlanmayacaktır. Zararın sigorta sözleşmesi süresi içerisinde gerçekleşmiş olması bu sonucu değiştirmeyecektir. Ancak, TTK m.1458’in şartları dairesinde geçmişe etki klozunun kararlaştırılması halinde³⁹, sigorta ettiren sigorta himayesinden yararlanabilecektir. Şüphesiz, sigorta ettirenin sorumluluğunu doğuran icrai veya ihmali hareketi gerçekleştirmiş olduğunu öğrenmesinden sonra mesleki sorumluluk sigortasını akdetmesi halinde, sigorta sözleşmesi TTK m.1458 uyarınca geçersiz olacaktır. Nihayet, mesleki sorumluluk sigortası sözleşmesinin A.1.’in (a) bendinde belirtilen şekilde yapılması hâlinde, geçmişe etki klozu, A.1.’in (b) bendinde belirtilen şekilde yapılmasından farklı olarak bir yıllık azami süreye tâbi tutulmamıştır.

MSSGS’nin A2’inci maddesinin (b) bendine göre, mesleki sorumluluk sigortası sözleşmesi yapılmadan önce veya sözleşme yürürlükteyken gerçekleşen icrai veya ihmali hareket nedeniyle, sadece sözleşme süresi içinde sigortalıya karşı tazminat talebi ileri sürüldüğünde riziko gerçekleşecektir⁴⁰. Şartların B1’inci maddesinde söz edilen haller, her ne kadar maddenin lafzında “riziko gerçekleşmiş olur” dense bile, rizikonun gerçekleştiği haller değildir. Bu haller, A1 maddesinin (b) bendi uyarınca gerçekleşen riziko durumunda, sigortacının edim yükümlülüğünün muaccel olacağı halleri göstermektedir⁴¹. Aksi halde, örneğin, zararın gerçekleştiğinin ve zararın sigortalının sorumluluğundan kaynaklandığının mahkeme kararı ile

³⁵ YAZICIOĞLU, Sigorta Aracıları, s.201.

³⁶ ŞENOCAK, Mesleki Sorumluluk, s.79 vd.

³⁷ ŞENOCAK, Mesleki Sorumluluk, s.87 vd.

³⁸ Bkz. YAZICIOĞLU, Emine: Sorumluluk Sigortalarında Riziko, Sorumluluk Sigortaları Sempozyumu, 1-2 Aralık 2017-İstanbul, Ünan Samim/Yazıcıoğlu Emine (Ed.), İstanbul 2018, s.453.

³⁹ CAN, Mertol: Mesleki Sorumluluk Sigortası genel Şartlarına Genel Bir Bakış, Ankara 2006, s.18.

⁴⁰ YAZICIOĞLU, s.454.

⁴¹ YAZICIOĞLU, s.453.

tespit altına alınması halinde rizikonun gerçekleşmiş olduğunun kabul edilmesi durumunda, sebep olayı ile tazminat talebinin sigorta süresi içerisinde gerçekleştiği durumlarda, mahkeme kararının kesinleştiği tarihin sigorta süresi dışında olması halinde sigortalıya himaye sağlanamayacaktır. Sigorta sözleşmesi sürelerinin çoğunlukla 1 yıl kararlaştırıldığı dikkate alınacak olursa, tazminat talebinin ileri sürülmesi ile mahkeme kararının kesinleşmesinin bir yıl içerisinde gerçekleşmesi neredeyse imkânsız gibidir. Dolayısıyla, sigortalıya sağlanan himaye sadece kâğıt üzerinde kalmaya mahkumdur. Buna göre, “sigortacının bilgisi ve yazılı onayı ile sigortalı tarafından ödeme yapılması” olarak ifade edilen birinci varsayımda, sözleşme yapılmadan önce veya sözleşme süresi içerisinde sorumluluğu doğuran icrai veya ihmali hareketin gerçekleşmesi sonra sözleşme süresi içerisinde tazminat talebinin ileri sürülmüş olması zorunludur. Bu şart dahilinde, sigortacının onayı ile zarar görene sigortalı sözleşme süresinin bitiminden sonra ödemiş yapmış olsa bile ödeme yapıldığı anda, sigortacının sigortalıya tazminat ödeme borcu gene doğacak⁴² ve aynı anda muaccel hale gelecektir. İkinci halde ise, hukuki himaye edimi borcunun doğduğu ân belirtilmektedir. Bu borcun doğumu için üçüncü kişinin sözleşme süresi içerisinde tazminat talebinde bulunmuş olması şarttır. Sigorta süresi içerisinde tazminat talebi ileri sürülmemişse, tebligat ile davanın açıldığı öğrenilme ânı sigorta süresi içerisinde olsa bile sigortacının hukuki himaye yükümlülüğü doğmayacağı gibi, üçüncü kişinin haklı tazminat edimlerinden sigortalıyı kurtarma yükümlülüğü de doğmayacaktır⁴³. Üçüncü kişi dava açma veya takipte bulunma yoluyla tazminat talebinde bulunacak olursa, sigortacının hukuki himaye sağlama yükümlülüğünün doğumu için davanın veya takibin tebligat yoluyla öğrenildiği ânın sigorta süresi içerisinde olması şarttır⁴⁴. “Zararın gerçekleştiğinin ve bu zarardan sigortalının sorumlu olduğunun mahkeme kararı altına alınmış” olması durumunda, icrai ve ihmali hareketin sözleşme yapılmadan önce veya sözleşme süresi içerisinde; tazminat talebinin sözleşme süresi içerisinde ileri sürülmüş olması koşuluyla, mahkemece karar altına alınma ile sigortacının zarar görene ödeme yapmak suretiyle sigortalıyı tazminat talebinden kurtarma yükümlülüğü muaccel hale gelecektir⁴⁵.

VI. SİGORTALI ZARAR

Sigorta acentesinin, mesleki faaliyetini icra ederken gerçekleştirdiği kusurlu eylemin tipik sonucu olarak *yalın malvarlığı zararları* meydana gelir. Yalın malvarlığı zararları, cismani veya eşyaya ilişkin zarar niteliğinde olmayan zararlardır. Buna göre, sigorta acentesinin mesleki kusurunun doğrudan doğruya (arada kişiye verilen zarar veya eşyaya ilişkin zarar meydana gelmeksizin) üçüncü kişinin malvarlığına olumsuz etki yapması hâlinde salt malvarlığı zararı gündeme gelecektir⁴⁶. Üçüncü kişi ileri sürdüğü tazminat talebinde sigortalının meslek faaliyetinin kendisinin sağlık bütünlüğü menfaatini veya bir eşyaya sahip olma menfaatini ihlal ettiğini bu yüzden malvarlığı zararına uğradığını iddia ediyorsa, salt malvarlığı zararına dayanan tazminat talebinden söz edilemez. Bu tür durumlarda, uğranılan bir cismani veya eşyaya ilişkin zarar ile bundan doğan gerçek olmayan malvarlığı zararından söz edilir⁴⁷.

İdarî ve adli para cezaları dahil her tür ceza ve cezai şartlar, malvarlığı zararı niteliğindedir. Bununla birlikte, Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın A.4.3 hükmünün (a) bendine göre, bu türden ödemeler, aksine sözleşme yoksa teminat dışıdır. Teminat dışı olma hâli, sadece sigorta acentesinin doğrudan doğruya muhatap olduğu bu türden ödemeleri değil; acentenin eylem veya işleminden dolayı sigortacının ödemek zorunda kaldığı idarî ve adli para cezaları dahil her tür ceza ve cezai şartları, sigorta ettirene rücu etmesi durumunu da kapsamaktadır.

Aynı şekilde, Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu'nun II. Maddesi uyarınca, mesleki sırların saklanmaması veya kötüye kullanılması nedeniyle ortaya çıkabilecek salt malvarlığı zararlarına ilişkin tazminat talepleri de sigorta teminatının kapsamı dışındadır.

Eşyaya verilen zarar, bir şeyin kaybı, tahribi veya hasara uğramasından doğan zarardır⁴⁸. Eşyanın yok olması (harap olması), hasara uğraması veya kaybolması zarar olmayıp, sadece ihlâl fiilidir. Zarar, tahrip, hasar veya kaybın zarar görenin malvarlığında meydana getirdiği eksilmedir⁴⁹. Eşyaya verilen zarar, bir taşınır veya taşınmazın özüne verilen zarardır ve bu nedenle doğan malvarlığı eksilmesidir⁵⁰. Eşyaya verilen zarar kapsamına zarar görenin tüm evrak ve dosyaları da girmektedir. Müvekkilinin elektronik verilerinin yok edilmesi de eşyaya verilen zarar olarak görülmelidir⁵¹. Bununla birlikte, Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın A.4.1 hükmünün (a) bendine göre: “Herhangi bir bilgisayar esaslı veya elektronik ortamda saklanabilir, yazılı, basılmış veya herhangi bir yöntem ile (veya benzer bir şekilde) tekrar çoğaltılmış olsun veya olmasın her tür belge kaybı veya sigortalının bakım, gözetim ve kontrolüne verilmiş bilgi ve malzemenin kaybı veya imha edilmesi”, aksine sözleşme yoksa teminat dışıdır.

Sigortalının değerli eşyalarının kaybedilmesi, sigorta teminatı dışına çıkarılmadığından bu tür eşyaya evrilen zararlar da sigorta himayesinden yararlanmalıdır.

⁴² YAZICIOĞLU, s.454.

⁴³ YAZICIOĞLU, s.454.

⁴⁴ YAZICIOĞLU, s.454.

⁴⁵ YAZICIOĞLU, s.454.

⁴⁶ GRÄFE/BRÜGGE/MELCHERS, s.187.

⁴⁷ GRÄFE/BRÜGGE/MELCHERS, s.187.

⁴⁸ TANDOĞAN, Haluk: Türk Mes'uliyet Hukuku (Akit Dış ve Akdi Mes'uliyet), İstanbul 2010, s.69.

⁴⁹ EREN, Fikret/DÖNMEZ, Ünsal: Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C.II. m.49-82, Ankara 2022, s.1082; EREN, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2021, Nr. 1643

⁵⁰ BAYSAL, Başak: Haksız Fiil Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s.182.

⁵¹ GRÄFE/BRÜGGE/MELCHERS, s.188.

Kişiye verilen zarar, bedensel zarar olarak da nitelendirilmekte olup, adam öldürme veya beden bütünlüğünün ihlali sonucunda malvarlığında meydana gelen eksilmeleri ifade eder. Kişinin şeref ev haysiyetine yapılan bir saldırı sonucu ortaya çıkan manevi zarar da kişiye verilen zarardır⁵². Sigorta yaptırmak isteyenle yapılan görüşmeler esnasında güvenlik tedbirlerinin alınmaması nedeniyle bu kişinin acente ofisinde bedensel zarara uğraması kişiye verilen zarara örnek olarak verilebilir⁵³. Üçüncü kişinin manevi zarar talepleri, aksine sözleşme yoksa, sigorta teminatının kapsamı dışındadır⁵⁴ (MSSGŞ m.A.4.2/b. f).

Şüphesiz, yukarıda zikredilen zararların, mesleki faaliyetin ifası sırasında sigortalı tarafından kasten sebep olunması (MSSGŞ m.A.3/b.b) veya sigortalının alkol, uyuşturucu ya da narkotik maddelerin tesiri altında bulunması sonucunda meydana gelmesi hâlinde (MSSGŞ m.A.3/b.c) sigorta teminatı sağlanmayacaktır.

Büro çalışanının veya sigorta yaptırmak isteyenlerin sigorta acentesine verdiği zararlar, üçüncü kişinin uğradığı zarar niteliğinde olmadığından sigorta korumasından yararlanamayacaktır. Bu vesile ile belirtmek gerekirse,

“sigortalının işletmesi ile ilgili sorumluluğu için yaptırılmışsa, sözleşmede aksine hüküm yoksa bu sigorta, sigortalının temsilcisi ile işletmenin veya işletmenin bir kısmının yönetiminde, denetiminde ve işletmede çalıştırılan kişilerin sorumluluğunu da karşılar” (MSSGŞ m.1/II).

VII. SONUÇ

Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nin⁵⁵ 11'inci maddesinde, acentelerin mesleki faaliyeti nedeniyle verebilecekleri zararlardan sorumlu olduğu ve bu sorumluluğu karşılanması için sigorta veya benzeri teminat şartının aranabileceği öngörülmüştür. TTK m.1423'üncü maddede düzenlenen “*aydınlatma yükümlülüğü*” nün ifasını da acentenin mesleki faaliyetleri kapsamında düşünmek gerekir. TTK m.105/2'nin dava ve takiplerde sigorta acentesine temsil yetkisi vermiş olması, avukatlık mesleği tekelinde olan bu faaliyetin, sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası anlamında mesleki faaliyeti olarak değerlendirilmesine neden olmamalıdır.

Sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası ile de sigorta acentesinin sigorta sözleşmesinin akdi ve sigorta sözleşmesinin akdine aracılık etmekten kaynaklanan mesleki sorumluluğu sigortalanmaktadır. Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozunun 2'inci maddesi uyarınca,

“Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulan Levhaya kayıtlı olmaksızın veya 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca meslekten geçici olarak çıkarıldığı süre içinde yürütülen acentelik faaliyetleri nedeniyle doğan zararlara ilişkin tazminat talepleri teminat dışındadır”.

Buna karşılık, geçici işten el çektirme, üyelikten ne geçici çıkarma ne de uzun süreli çıkarma niteliğindedir Sigorta Acenteleri Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozunun 2'inci maddesi geçici işten el çektirmeye ilişkin bir riziko istisnasına yer vermediğinden, tedbir niteliğinde işten el çektirilen sigorta acentelerinin sorumluluğu mesleki sorumluluk sigortası teminatından yararlandırılmalıdır.

Sigorta acentesinin mesleki sorumluluğunun MSSGŞ'nin A1'inci maddesinin (a) bendi seçeneğinde öngörülen esas ile sigortalanması halinde, riziko, sigortalının sözleşme süresi içerisinde sigorta konusu acentelik mesleği faaliyeti kapsamında sorumluluk sebebinin teşkil eden icrai veya ihmali harekette bulunması (sebeup olayı) ve bunun sonucunda sigorta sözleşmesi süresi içinde veya sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde üçüncü kişilerin zarara uğraması (zarar olayı) olarak belirlenmiştir. MSSGŞ'nin A2'inci maddesinin (b) bendine göre, mesleki sorumluluk sigortası sözleşmesi yapılmadan önce veya sözleşme yürürlükteyken gerçekleşen icrai veya ihmali hareket nedeniyle, sadece sözleşme süresi içinde sigortalıya karşı tazminat talebi ileri sürüldüğünde riziko gerçekleşecektir. Genel Şartların B1'inci maddesinde söz edilen haller, her ne kadar maddenin lafzında “riziko gerçekleşmiş olur” dense bile, rizikonun gerçekleştiği haller değildir. Bu haller, A1 maddesinin (b) bendi uyarınca gerçekleşen riziko durumunda, sigortalının edim yükümlülüğünün muaccel olacağı halleri göstermektedir.

Sigorta acentesinin mesleki sorumluluk sigortası, genel şartlarda herhangi bir sınırlandırma yapılmadığından yalın malvarlığı zararları yanına eşyaya verilen zararlar ile kişiye verilen zararlara karşı da teminat sağlamaktadır.

⁵² BAYSAL, s.175.

⁵³ DILLER, Martin: Berufshaftpflichtversicherung der Rechtsanwälte, 2. Auflage, München 2017, § 1 Rdnr. 86.

⁵⁴ Buna karşılık, Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası Klozu'nun 1'inci maddesi uyarınca, manevi tazminat talepleri sigorta himayesinin kapsamında yer alır.

⁵⁵ RG: 22.04.2014, 28980.

KAYNAKÇA

- ARKAN, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, 28. Baskı, Ankara 2022
- BAYSAL, Başak: Haksız Fiil Hukuku, İstanbul 2019.
- CAN, Mertol: Mesleki Sorumluluk Sigortası genel Şartlarına Genel Bir Bakış, Ankara 2006.
- DİLLER, Martin: Berufshaftpflichtversicherung der Rechtsanwälte, 2. Auflage, München 2017.
- EREN, Fikret/DÖNMEZ, Ünsal: Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C.II. m.49-82, Ankara 2022.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2021.
- FUHRER, Stephan: schweizerisches Privatversicherungsrecht, Basel-Genf 2011.
- GRÄFE, Jürgen/BRÜGGE, Michael/MELCHERS, Michael: Berufshaftpflichtversicherung für rechts- und steuerberatende Berufe, München, 2021.
- HONSELL, Thomas: Der Umfang des Deckungsausschlusses bei Anwendung der sogenannten Tätigkeits- und der Herstellungs- bzw. Lieferungsklausel, VersR 1985.
- KAUFMANN, Arnd: Die Berufshaftpflichtversicherung des Steuerberaters, Karlsruhe 1996.
- KESSLER, M.A.: Die Stellung der gebundenen und ungebundenen Versicherungsvermittler nach Inkrafttreten des neuen VAG am. 1. Januar, Zürich 2009.
- KÖRNER, Alexandra/FURRER, Andreas/BENZ, Christian: Warentransportversicherung, Bern 2016.
- ÖZDAMAR, Mehmet: Alman Sigorta Sözleşmeleri Hukukunda Sigortacının Geleneksel Güven (İfa) Sorumluluğu, Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008.
- ŞENOCAK, Kemal: Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000.
- ŞENOCAK, Kemal: Avrupa Birliği Sigorta Aracıları direktifi (3003/92/EG), Prof. Dr. Ergon A Çetingil ve Prof. Dr. Rayegân Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, İstanbul 2007.
- ŞENOCAK, Zarife: Borçlunun İfa Yardımcılarından Dolayı Sorumluluğu, Ankara 1995.
- TANDOĞAN, Haluk: Türk Mes'uliyet Hukuku (Akit Dış ve Akdi Mes'uliyet), İstanbul 2010.
- ULAŞ, Işıl: Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, Ankara 2012.
- ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, N. Füsün: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- YAĞCI, Mjine: Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk (TBK m.116), İstanbul 2018.
- YAZICIOĞLU, Emine: Sigorta Aracıları Hukuku, İstanbul 2010.
- YAZICIOĞLU, Emine: Sigortacının Bilgilendirme (Aydınlatma) Yükümlülüğü, Sorumluluk Sigortaları Sempozyumu, 1-2 Aralık 2017-İstanbul, Ünan Samim/Yazıcıoğlu Emine (Ed.), İstanbul 2018.
- YAZICIOĞLU, Emine: Sorumluluk Sigortalarında Riziko, Sorumluluk Sigortaları Sempozyumu, 1-2 Aralık 2017-İstanbul, Ünan Samim/Yazıcıoğlu Emine (Ed.), İstanbul 2018..

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Mali Destek | Atıf Şekli: Yazar Metin KIRATLI, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | Metin KIRATLI who is the author has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Bu makale yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır. | This article was prepared by the author alone.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | No conflict of interest or common interest has been declared by the author.

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Yazar, makalenin tüm süreçlerinde İnÜHFD'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde İnÜHFD'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın İnÜHFD'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedir. | The author declares that he complies with the scientific, ethical, and quotation rules of İnULR in all processes of the paper and that he does not make any falsification of the data collected. In addition, he declares that İnönü University Law Review and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than İnönü University Law Review.